

TRAFIKKPROSJEKT FOR UNGDOM

Årsrapport Trafoen 2016

Vi vil at DU skal overleve!

Anette Risvand Fosheim

Innhold

Innledning.....	2
Ansatte i Trafoen	3
Tanker bak Trafo-opplegget	4
Hvem er Trafoen for?	5
Ny veileder i Trafoen	7
Betraktninger fra en ny veileder	8
Trafo/18pluss-samarbeidet.....	9
Samarbeidspartnere og styringsgruppe	9
Brattenbesøk	10
Instruktørsamling	10
Ny film	11
Utfordringer og veien videre	12
Klasse B:.....	12
10.klasse:	12
Videregående skolen:.....	12

Innledning

Trafoprojektet startet som et trafikksikkerhetsprosjekt i Kristiansand 17. mars 2005 og ble gjort permanent i 2007.

Tiltaket har som målsetting å påvirke deltakernes bevissthet, oppfatning og holdning til risiko, samt øke forståelsen for årsak til – og konsekvensen av ulykker. Navnet TRAFØ kommer fra ordet transformasjon, som betyr endring /forandring.

Geir Sundet var leder av Trafoen de 9 første årene. Da han sluttet i november 2013 tok prosjektleder Marit Bech Olsen over ansvaret for begge trafikksikkerhetstiltakene, Trafoen og 18pluss. Trafoen ble driftet hele perioden mellom lederskiftene, men var ikke prioritert med tanke på videreutvikling før ny leder var på plass medio mars 2014.

Prosjektleder har det overordnede ansvaret for Trafoen og 18pluss, mens en fast ansatt leder organiserer bruken av Trafoen, har det pedagogiske ansvaret for instruktørene og er selv instruktør. Trafoens leder har også ansvar for drift og vedlikehold av tiltakets webside.

Trafoen har i dag totalt 7 instruktører. Det er Vest-Agder fylkeskommune som finansierer og eier tiltaket, mens ansettelsesforholdet for Trafo-ansatte ligger hos Skandinavisk Trafikksenter.

Du kan eventuelt finne mer om Trafoens Bakgrunn og historikk på hjemmesiden:

www.trafoen.no

Vår visjon: *Vi vil at du skal overleve!*

Ansatte i Trafoen

Anette Risvand Fosheim
Veileder

Marit Bech Olsen
Leder trafikksikkerhetstiltakene Trafoen og 18pluss

Tommy Tofteland
Instruktør

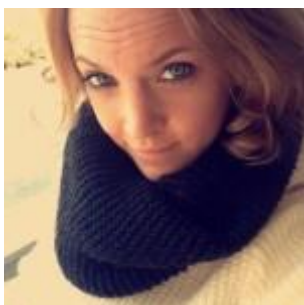
Ingeborg Skretting Hasli
Instruktør

Morten Bech Olsen
Instruktør

Ronny Egenes
Instruktør

Carina Bech Jahnsen
Instruktør

Tanker bak Trafo-opplegget

Den pedagogiske tenkingen bak Trafo-opplegget bygger på et ønske om størst mulig egenaktivitet og engasjement blant deltakerne. Man søker å nå holdninger og selvinnsikt gjennom mobilisering av følelser. Dette er helt i tråd med tankene slik de har vært fra oppstarten. Trafoens paroler er **respekt, anerkjennelse og likeverd**.

Vi kan nok ikke endre holdninger hos noen i løpet av en time, men vi kan kanskje pirke borti noe. Gi deltakerne ei spire til noen nye måter å tenke på.

«Jeg har meninger – sterke meninger – men jeg er ikke alltid enig i dem»

Bendik M. Samuelsen

Vi har valgt å legge oss på ei nedre aldersgrense for Trafodeltakelse på 15 år, da dette vurderes som nødvendig minstealder hva gjelder modenhet og en viss evne til selvinnsikt. Denne aldersgruppen (15-16 år) er midt i prosessen for holdningsdannelse og tanken er at det er nyttig med innspill om trafikksikkerhet og samtale rundt disse tingene nettopp som en del av denne sosialiseringen.

For øvrig er tanken for alle deltakere at en gjennomgang i Trafoen skal være gjenkjennbart og at det de opplever skal føles relevant for dem. *«Alle kan faktisk havne i ei ulykke»*.

Ønsket er at opplegget skal appellere til både hodet, hjertet og magen, der etter-samtalen ikke skal gi svar eller gjøre bruk av pekefinger, men heller være en arena for deltakernes egne følelser, og for likeverdig samtale. Videre ønsker vi at opplegget skal kunne gi deltakerne noen nye tanker med på veien og at de blir mer klar over sine egne styrker og svakheter som trafikanter. I tillegg er tanken og ønsket at de skal gå ut døren etter Trafo-besøket med en større og dypere risikoforståelse enn de hadde da de kom og at dette igjen skal gjøre dem mer bevisste på egne valg og handlinger i trafikken, enten de er 15, 18 eller 60 år.

Jeg velger å ikke gå noe mer i dybden på å beskrive Trafokonseptet her da Trafoen, etter mer enn 11 års drift, er godt kjent blant de fleste lesere av denne rapporten. Du kan eventuelt lese mer på hjemmesiden vår: www.trafoen.no

Hvem er Trafoen for?

Gjennom årenes løp har Trafoen vært brukt av deltakere fra flere ulike arenaer. I starten var det kun et tilbud til kjøreskoler der elever som er på glattkjøring får benytte opplegget. I dag er situasjonen annerledes, da bruken av Trafoen har økt betraktelig.

I 2016 har mer enn 1550 personer vært igjennom Trafoen. Dette er helt likt som i fjor, men det er litt endring i hvem som har vært her.

Årstall:	2016
Klasse B	760
18pluss	164
Ungd.fra politi	0
Kriminalomsorgen	43
Ansatte politi	0
Ung.skolene	335
YSK	89
UIA/SVV	35
Logistikk	17
Andre	98
Totalt	1541

Kjøreskoler benytter fremdeles Trafoen til sine klasse B-elever hver mandag. Dessverre har det blitt endring i fraværreglene for den videregående skolen slik at elevene i mye større grad vegrer seg for å ta fri fra skolen. Da Trafoen ikke er obligatorisk i kjøreopplæringen blir denne nødvendigvis nedprioritert av stadig flere. Dette ser vi tydelig på besøkstallene. Frem til og med august var det i gjennomsnitt 17 elever gjennom hver mandag. I høst har dette tallet sunket til i gjennomsnitt 14 pr mandag og dette tallet ser ut til å være synkende dessverre. Dette har resultert i at vi har hatt 125 færre klasse B-elever igjennom Trafoen i år i forhold til i fjor.

En gruppe som har økt betraktelig er 10.klasse trafikk valgfag. Vi har nå kontakt med alle trafikk valgfag-klassene ved ungdomsskolene i Kristiansand. For å hjelpe skolene med logistikk-utfordringene har vi laget et dobbelt opplegg slik at to grupper kan komme om gangen. Vi tar da 6 stk i Trafoen og 6 stk får et opplegg i sikkerhetshallen med vekt på setebelte, rus og fart. Etter 1 time bytter gruppene plass og til slutt ber vi dem evaluere opplegget kort skriftlig, anonymt. Disse evalueringene går vi igjennom og sender dem også til læreren. Dette er en måte å videreformidle inntrykkene elevene har av Trafoen. Det er også veldig motiverende for oss instruktører å lese disse tilbakemeldingene fordi vi her ser at budskapet vårt når frem hos de aller fleste.

I tillegg til ungdomsskolene i Kristiansand har vi hatt besøk av grupper fra flere av de omkringliggende kommunene. Bl.a. har Vennesla og Tinn ungdomsskoler vært på besøk med sine elever.

Der hvor skolene ikke har anledning til å komme til Trafoen pga lang reisevei, så stiller vi gjerne opp og lager et alternativt opplegg i klasserommet. Dette har vi gjort for Lista

ungdomsskole og vi har avtale med Lyngdal ungdomsskole om å gjøre det samme der. Dette er da i samarbeid med Nullvisjonen.

Den 3.dje største brukergruppa vår i 2016 er 18pluss kursene. Her er Trafoen en av 3 moduler og deltakerne er midt i målgruppa vår: ungdom mellom 18 og 25 som har lappen.

I tillegg til disse 3 store gruppene har vi i år brukt Trafoen i større grad for kursdeltakere på Skantraf. Både de som tar yrkessjåfør opplæringen og de som tar logistikk-kurset har vært igjennom Trafoen.

Vi har også styrket samarbeidet med kriminalomsorgen som har sendt nesten 50 personer til oss i 2016. Dette er personer som soner en dom for trafikkovertrедelser. Det kan f.eks. være rus eller fart.

Statens Vegvesen har vi også et samarbeid med. Vi har hatt to dager i 2016 hvor Trafoen har vært en stasjon i et kursopplegg for SVV sine ansatte.

Den store gruppen i oversikten som heter «andre» består blant annet av en del av søkerne til veilederstillingen. I tillegg er det ulike grupper gjester som har vært igjennom. Vi har hatt politikere fra fylke og samarbeidsutvalg, vi har hatt skuespillere og filmtilbydere av de nye Trafofilmene, vi har hatt kjøreskolelærere og ungdomsskolelærere og vi har hatt grupper fra Praxair (tidligere Yara).

Totalt har altså mer enn 1550 person besøkt oss i Trafoen i år. Vi ser at vi har mer kapasitet og utfordret styringsgruppa vår på hvilke grupper vi bør prioritere. Disse var klare på at Trafoen bør hovedsakelig brukes til aldersgruppa 15-25 år. Det var dette som var intensjonen da Trafoen ble bygd og det er fortsatt mange i denne aldersgruppen som vi ikke når.

Ny veileder i Trafoen

I mars 2016 ble stillingen som Veileder i Trafoen utlyst med følgende tekst:

Har du interesse for ungdom og trafikksikkerhet.

Vi søker Veileder for Trafoen

Veileder vil få følgende ansvars- og arbeidsoppgaver.

Sammen med leder drifte og organisere trafikksikkerhetstiltaket i samsvar med vedtatte planer for økonomi og pedagogisk innhold

Drive oppsøkende informasjonsarbeid i Aust og Vest Agder.

Veilede og følge opp brukerne og instruktørene

Delta i administrativ og faglig utvikling.

Inngå som en del av arbeidsteamet på Skandinavisk Trafikksenter AS.

Ønskede kvalifikasjoner:

Søkere bør ha høyere utdanning. Det er en fordel at søkere har pedagogisk bakgrunn. Erfaring fra arbeid i andre relevante fagområder vektlegges. Søkere må ha interesse for trafikksikkerhet og ungdomsarbeid.

Stillingen innebærer høy grad av selvstendighet og ansvar.

Arbeidsgiver og arbeidssted er Skandinavisk Trafikksenter AS.

Den som ansettes må påregne at en viss andel av stillingen kan være knyttet til senterets oppgaver. Trafoen er finansiert av Vest-Agder fylkeskommune som ett av flere trafikksikkerhetstiltak. Arbeidsgiveransvaret er av praktiske grunner lagt til Skandinavisk trafikksenter AS. Veileder i Trafoen skal inngå i et instruktørteam sammen med leder av 18pluss og nullvisjonslederne i fylket

Søkere må ha førerkortklasse B og disponere egen bil. Lønn etter avtale. Stillingen er 100 %, redusert stilling kan om ønskelig diskuteres. Tiltredelse så snart som mulig.

Les om oss her: www.trafoen.no

Nærmere opplysninger om stillingen kan fås ved henvendelse til

Marit Bech Olsen ved Skandinavisk Trafikksenter, tlf. 455 12 417

Egil Strømme, Vest Agder fylkeskommune, tlf. 38 07 45 00 / 951 31 423.

Søknaden sendes elektronisk til kundesenter@skantraf.no. Søknadsfrist 03.03.2016

Vest-Agder
fylkeskommune

Det kom inn 86 søknader. 21 stykker fikk en gjennomgang i Trafoen og 8 av disse ble kalt inn til intervju.

Anette Risvand Fossheim ble tilbudt stillingen og tiltrådte 1. mai 2016.

Anette har en variert bakgrunn som førskolelærer, veileder i friluftsliv/kultur og natur og som innkjøper i et oljerelatert firma.

Betraktninger fra en ny veileder

Noe av det som inspirerte meg til å søke stillingen i Trafoen var muligheten til å jobbe tett mot mange ulike mennesker i et fagfelt hvor vi faktisk mener at vi gjør en forskjell.

Da jeg var på besøk i Trafoen første gang, ble det en opplevelse som satt seg i ryggmargen.

Kombinasjonen av filmer som setter deg i en stemning og gir deg realistiske bilder av en ulykke, sammen med en tankevekkende og bevisstgjørende samtale i etterkant, appellerte veldig til min pedagogiske overbevisning: Ingen pekefingre, ingen trusler. Bare en samtale om temaer som får deg til å reflektere over egen adferd.

Fokuset ved oppstart lå naturlig nok i Trafoen. Jeg var med på mange gjennomkjøringer med ulike grupper og ulike instruktører. Det som slo meg var hvor likt de ulike instruktørene gjennomførte seansen og hvor tro de alle var til konseptet. Samtidig så har hver instruktør sin personlighet og sitt særpreg. Dette er viktig for at det ikke skal oppfattes som en rutinegjennomgang, men som en likeverdige samtale.

Jeg brukte også mye av tiden før sommerferien til å lese meg opp faglig og knytte kontakter blant samarbeidspartnere. Jeg var bl.a på besøk hos flere kjøreskoler for å høre om deres oppfatning av og kjennskap til Trafoen.

Marit er og har vært en fantastisk mentor for meg som ny veileder i Trafoen. Jeg har fotfulgt henne overalt og hun deler villig av sin enorme kunnskap. Vi har et godt og tett samarbeid både faglig og praktisk og ikke minst tror jeg det gode samarbeidet gjør at vi lettere holder gnisten, gløden og entusiasmen oppe selv på hektiske dager.

Trafo/18pluss-samarbeidet

18pluss-prosjektet ble utviklet og kom i stand ut i fra Trafo-konseptet og Trafoen har vært en av tre moduler på 18pluss-kursene helt fra oppstarten av disse i 2006.

Trafoen og 18pluss er tette samarbeidspartnere og de aller fleste instruktørene som jobber i Trafoen jobber også for 18pluss.

Lederen av Trafoen/18pluss og veilederen i Trafoen jobber tett sammen i team og avlaster hverandre når det trengs. Vi legger stor vekt på å markedsføre hverandre når vi er ute. Ofte reiser vi sammen på skolebesøk eller andre arrangementer som f.eks Bortelidmarkedet og samlingen på Rosfjord. Vi utfyller hverandre godt og ser at det er positivt i mange aspekt å være to.

Samarbeidet gjør også at vi kan ha gode, faglige drøftinger. Dette bidrar igjen til videreutvikling – noe som er en styrke for begge trafikksikkerhetstiltakene.

Samarbeidspartnere og styringsgruppe

Samarbeidspartnere i 2016 har vært 18pluss, de 3 Nullvisjonslederne, Trygg Trafikk, Statens Vegvesen, fylket, ungdomsskolene, kriminalomsorgen og Skantraf. Samarbeidet med alle disse instansene har fungert veldig bra og kommer til å fortsette i 2017.

Styringsgruppa 2016 har bestått av følgende deltakere:

Vidar Ose – leder:	Vest-Agder Fylkeskommune
Egil Strømme:	Vest-Agder Fylkeskommune
Inge Sørhaug:	Skandinavisk Trafikksenter
Johan Mjåland:	Statens Vegvesen
Arild Nærum:	Statens Vegvesen
Ole Rath:	Trygg Trafikk
Marit Bech Olsen, sekretær:	18pluss
Anette R Fossheim, sekretær:	Trafoen

Gruppa har hatt 4 møter dette året.

Brattenbesøk

I slutten av september dro alle instruktørene i Trafoen på studietur til Bratten aktivitetspark i Bodø. Dette gjorde vi sammen med lederne i Nullvisjonen, representanter fra styringsgruppa og representanter fra samferdsel i VAF.

Det har i flere år vært ønske om å besøke Mind-senteret i Bratten aktivitetspark. Mind-senteret er bygget etter modell fra Trafoen, men drives på en litt annen måte med besøk av større grupper. Vi opplevde likevel stor grad av fellesskap med senteret i Bodø. Mye av de pedagogiske metodene og verdiene er de samme. Begge tiltakene har som målsetting å påvirke elevenes bevissthet, oppfatning og holdning til risiko, samt øke forståelsen for årsak til og konsekvensen av ulykker.

En av konklusjonene etter besøket var at det var godt å finne noen som er såpass like oss. Det var veldig motiverende å få snakke og diskutere med andre som jobber på samme måte. Vi var alle enige om at vi bør jobbe tettere sammen og lære av hverandre. I første omgang ble det avtalt gjensidig hospitering. Marit og Anette vil reise tilbake til Bratten i februar 2017 og bli med på undervisningen der noen dager. En delegasjon fra Bratten vil besøke oss i mai 2017 hvor de også vil delta på et 18pluss kurs.

Instruktørsamling

Lørdag 3. september ble det arrangert en samling for alle instruktørene i Trafoen. Vi møttes til felles frokost på Skantraf kl 10.00. Gode og mette fikk alle en presentasjon av status for Trafoen av Anette. Her ble det gitt informasjon om hvem som bruker Trafoen pr i dag, hvilke utfordringer vi har fremover og at vi hadde fått godkjenning av styringsgruppa til å lage nye filmer til Trafoen. Dette ble tatt svært godt imot av samtlige instruktører. Vi var alle enige om at vi skal være tro mot konseptet. Det skal ikke endres for mye. Det kom likevel gode innspill til forbedringer som ble notert.

I løpet av den faglige delen fikk vi også en spennende diskusjon om hva Trafoens hovedmål faktisk skal være. Det var ingen store sprik i meningene her, men etter litt diskusjon ble vi enige om følgende:

«Vi skal bevisstgjøre elevene om risikofaktorene i trafikken»

Vi hadde også en runde på hvordan vi bruker sola i oppsummeringsrommet. Vi fikk opp de vanligste punktene og utvekslet erfaringer rundt hvordan disse kan brukes i samtalen med ungdommene. Denne kunnskapen ble samlet i en perm som ble kalt «Verktøykassa». Denne permen står i skapet i Trafoen og tanken er at vi der kan notere ned ny kunnskap når vi får det. Vi kan også bruke pausene til å lese oss opp faglig ved å kikke igjennom denne «Verktøykassa» innimellom.

Vi avsluttet samlingen med et besøk hos Escape Room. Her fikk vi testet samarbeidsevnene. For å løse oppgavene og komme seg ut av rommet innen tidsfristen på en time er det viktig å bruke alle deltakerne og kommunisere godt. En spennende og lærerik time hvor vi ble enda bedre kjent med hverandre.

Ny film

Det har lenge vært klart at Trafoens filmer er klare for utskiftning. Filmene som er i Trafoen i dag er fra oppstarten, noe både kvalitet og innhold bærer preg av. Det ble hentet inn et tilbud på ny filmpakke fra Chris Thomas Johansen som ble lagt frem for styringsgruppa i møtet 24.8. Hele styringsgruppa var positive til tilbudet, men fordi Trafoen er eiet av Vest-Agder Fylkeskommune ble det besluttet at det måtte gjennomføres en minikonkurranse som er en enklere form for anbudsrunder. Knut Otto Pedersen, innkjøper i Fylkeskommunen gjennomførte denne prosessen i samarbeid med veileder i Trafoen.

Valget falt til slutt på Christian Wulff og firmaet hans; XM Ekstra Medium.

Produksjonen fikk en kort tidsfrist. Tildelingen av oppdraget ble gitt 18.10.16 med leveringsdato 15.12.16.

I løpet av kort tid ble manus laget, lokasjoner funnet, statister hentet inn og avtaler gjort med alle nødetater. 15.11 ble ulykkes-filmen spilt inn i Toftelandsveien i Søgne. Det er et stort apparat som skal i sving under en slik innspilling. KBR stilte med 4 biler og fullt mannskap, Ambulansetjenesten stilte med 2 team/ambulanser og Politiet kom med 1 bil og 2 betjenter. I tillegg stilte 4 ungdommer fra Dramalinjen på Vågsbygd videregående skole som statister, Stian Bech Jahnsen spilte skadet sjåfør, 18pluss-instruktøren Susanne Stein spilte skadet passasjer og journalist Nicolai Prebensen fra n247 spilte seg selv. Veronica Aamland gjorde en kjempejobb med sminken, Tom Erik Dønnestad fra Nullvisjonen ordnet alt med tillatelser og gjennomføring av veistenging. I tillegg hadde vi god hjelp av Torstein Salvesen og Jacob Staalesen til vakthold og Jarl Ove Korsvik holdt varmen i bussen slik at kalde statister kunne få varmet seg i pausene. Morten Bech Olsen ble lånt inn til å kjøre filmbilen mens Marit og Anette forsøkte å holde i alle trådene.

Christian Wulff sto for regien og Chris Thomas Johansen sto for filmingen, mens Eric Pettersen sto for lyden. Det var noen spennende timer med mye venting mens alle detaljer ble klargjort og planlagt. Til slutt ble hele ulykkes-filmen spilt inn på en takning! Imponerende innsats av alle involverte.

To dager etter ble Minnestund-filmen spilt inn. Her stilte Vågsbygd videregående med 3 klasser med dramaelever og Søgne turgruppe med 15 frivillige statister. I tillegg stilte flere andre frivillige opp og bidro til at også denne filmen fikk det uttrykket vi ønsket.

Akuttmottaket, som er arena for den siste filmen, stilte velvillig opp med fullt traumeteam og bidro til at filmen herfra ble akkurat så realistisk som vi ønsket den. Også her ble det kun gjort en takning.

I skrivende stund har vi fortsatt ikke sett noen av filmene ferdig klippet. Vi har fått sett deler av dem og det vi har sett så langt virker veldig lovende.

I tillegg til nye filmer blir det også investert i nytt lydanlegg i Trafoen. Dette vil bli installert de første ukene av januar 2017. Premiere på filmene vil bli på instruktørsamlingen 13.januar 2017. Da skal alt være på plass. Vi gleder oss!

Utfordringer og veien videre

Klasse B:

En god del kjøreskoler setter opp doble timer når de skal på banen slik at elevene får tid til å komme i Trafoen, men dette er ikke obligatorisk.

Vi frykter at de nye fraværsreglene i den videregående skolen vil gjøre at elever prioriterer bort Trafoen i kjøreopplæringen sin. Trafoen er ikke obligatorisk så det vil være naturlig at det er noe av det første som blir prioritert bort. Besøkstallene fra denne gruppen peker i retning av at dette er i ferd med å skje. Det er over 100 færre besøkende fra Klasse B i 2016 i forhold til 2015.

10.klasse:

Enkelte skoler dropper vårt opplegg pga logistikkproblemer. Det er vanskelig for skolene å sende så små grupper som 6 og 6 opp til oss. Det tar lang tid for dem å få hele klassene igjennom. Dette har vi forsøkt å forbedre ved å utvide tilbudet til doble grupper. Da kan vi ta imot 12 elever om gangen. 6 stk går i Trafoen mens 6 stk får et opplegg i sikkerhetshallen med vekt på selebruk, fart og rus. Dette opplegget er tatt varmt imot av skolene. Nesten alle har takket ja til dette.

For å bedre samarbeidet med lærerne i Trafikk Valgfag har vi også fått delta på deres nettverkssamling i høst. Her presenterte vi Trafoen og hvilket opplegg vi kan tilby – både her, men også ute i klassene hos de skolene som er lengst borte.

I 2017 vil vi også jobbe for å arrangere flere lærervisninger. På den måten håper vi på å få etablert et tettere og mer forutsigbart samarbeid med alle skolene.

Videregående skolen:

Styringsgruppa har gitt klar beskjed om at Trafoen hovedsakelig skal være til for ungdom mellom 15 og 25 år. Da vi nå ser at antallet fra klasse B elevene synker bør vi begynne å se på nye muligheter for å treffe denne målgruppa.

Det er ikke tvil om at Trafoen er et fantastisk verktøy i trafikksikkerhetsarbeidet. Men bruken blir begrenset grunnet små grupper (max 6 stk). Vi har følgende tanker om muligheter fremover som vi vil jobbe videre med i 2017:

- Vi bør samarbeide bedre og lage faste opplegg for større grupper, f.eks klasser. Da vil det bli enklere for skolene å legge det inn i planene.
- Kan vi lage et opplegg sammen på senteret? Bruke Trafoen + sikkerhets hall + skaleringer/diskusjoner/grupper?
- Besøke skolene klassevis. Da kommer vi tettere på ungdommen enn trafikksikkerhetsdager.